

Latvijas Nedzirdīgo savienības Rīcības plāna 2009.-2013.gadam

sadaļa
„Zīmju valoda”

Darba grupa

Darba grupa: Lilita Janševska; Ilona Liniņa; Skaidrīte Baure
Eksperti: Dina Bethere un Tomass Vorseks

Mērķis:

ANO konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” kontekstā izstrādāt LNS Rīcības plāna sadaļu „Zīmju valoda”, lai

Uzdevumi:

- apzināt situāciju;
- raksturot zīmju valodu;
- izvērtēt likumdošanu;
- izvērtēt starptautisko pieredzi;
- sagatavot priekšlikumus Rīcības plāna sadaļai „Zīmju valoda”

Pieredzes apmaiņas brauciens uz Hamburgu

Hamburgas universitātes
Vācu zīmju valodas institūtā

Pieredzes apmaiņas brauciens uz Hamburgu

Zīmju valodas bibliotēka - videotēka

Problēmu virzieni

- Zīmju valodas attīstības barjeras
- Zīmju valodas nepietiekama lietošana mācību procesā

Zīmju valodas attīstības barjeras

- Nenoteikts latviešu nedzirdīgo zīmju valodas politiskais statuss
 - ✓ Likums nesekmē un neattīsta zīmju valodu
 - ✓ Pedagoģiem nav obligāti zināt zīmju valodu
- Nepietiekama nedzirdīgo zīmju valodas leksikas krājuma apkopošana un publicēšana
 - ✓ Trūkst dažādu jomu terminoloģijas zīmju valodas vārdnīcu

Zīmju valodas attīstības barjeras

Latviešu nedzirdīgo zīmju valodas dažādība

- katrā Latvijas reģionā jau lieto savas zīmes;
- katrai paaudzei savas zīmes;
- paši izdomā zīmes vai pārņem no dzirdīgiem;
- pilsētā un laukos atšķirīgas zīmes
- dažādi uzskati par mutvārdu runas lietošanu

Zīmju valodas attīstības barjeras

Apgrūtināta latviešu zīmju valodas pētniecība

- ✓ projektu īsie termiņi;
- ✓ nepietiekošs finansējums;
- ✓ nav pastāvīga darba grupa (strādā no pamatdarba brīvajā laikā);
- ✓ Tehnisko līdzekļu (resursu) trūkums: datortehnika; speciāla datorprogramma zīmju valodas; dokumentēšanai; darba telpa; videoaparātūra; apgaismojums; filmēšanas fons; titru aparāts (modelim iespējams tekstu lasīt, nevajag mācīties no galvas).

Zīmju valodas attīstības barjeras

Latviešu zīmju valodas mijiedarbība ar citām nacionālajām zīmju valodām

- ✓ paplašinās starptautiskie kontakti (sportisti, draugi, Web);
- ✓ vārdam nav noteiktas zīmes;
- ✓ iebraucēji nevar apgūt latviešu zīmju valodu par valsts līdzekļiem;

Zīmju valodas nepietiekama lietošana mācību procesā

- Nedzirdīgie neizprot vārdu nozīmi
- Nedzirdīgiem vājas latviešu valodas zināšanas
- Nedzirdīgajiem mazs vārdu krājums
- Skolā zīmju valoda (1 stunda nedēļā)
- Dzirdīgie vecāki nevēlas apgūt zīmju valodu

Priekšlikumi

- LNS rosināt valdību nodrošināt zīmju valodai valsts valodas statusu.
- Organizēt nacionāla līmeņa diskusijas par zīmju valodas vienādošanas un dažādības problemātiku.
- Rast iespēju organizēt darba pieredzes apmaiņas pasākumus ar citām valstīm, lai uzlabotu ZVC darbu un ieviestu jauninājumus.
- Turpināt darbu pie nedzirdīgo zīmju valodas attīstības un nostiprināšanas – papildinot gan esošās, gan izdodot jaunas tematiskās vārdnīcas.
- Centies panākt, lai nedzirdīgo bērnu izglītošanas process tiktu nodrošināts pielietojot nedzirdīgo zīmju valodu un pedagogi pārvaldītu zīmju valodu.

Priekšlikumi

- Centies zīmju valodas attīstībai piesaistīt gan valsts, gan dažādu fondu finansējumu.
- Sagatavot un izdot nodarbinātības terminoloģijas vārdnīcas zīmju valodā: *“Finanšu darījumi”*, *“Amatniecība”*, *“Celtniecība un tehnika”*, *“Pakalpojumu sfēra”*, *“Lauksaimniecība”*, *“Kultūra”* un *“Darba aizsardzība”*.
- Integrēt nodarbinātības terminoloģijas *“Finanšu darījumi”*, *“Amatniecība”*, *“Celtniecība un tehnika”*, *“Pakalpojumu sfēra”*, *“Lauksaimniecība”*, *“Kultūra”* un *“Darba aizsardzība”* vārdu zīmes nedzirdīgo zīmju valodas tulku un speciālistu darbam ar nedzirdīgajiem ikdienas praksē.

Paldies par uzmanību!